F 307 N 649

საქართველოს კომუნისტური პარტია (ბოლშევიკებისა).

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კომუნისტი

შაბათი, 19 ივნისი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა მოთავსებულია პასკევიჩის ქ. № 3 ... [illegible] თვიური ხელის მომწერთათვის გაზეთი ღირს 125 მან.

ფასი 5 მან.

№ 2 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტებისა. № 2

სამოქალაქო პანაშვიდი

ამხ. ალექსანდრე წულუკიძის ხსოვნის აღსანიშნავად

[illegible] ისის კომ. ს. კ. პ. აუწყებს ყველა ამხანაგებს, [illegible]ს 20, დილით 11 საათზე ზუბალაშვი-[illegible] სახალხო სახლში დანიშნულია სამოქალა-[illegible] ამხ. ალექსანდრე (საშა) წულუკიძის გარდაცვალებიდან 15 წლის აღსანიშნავათ. თფ. კომ. მოუწოდებს ყველა ამხანაგებს დანიშნულ დროს დაესწრონ აღნიშნულ პანაშვიდს.

ცენტრალური კომიტეტისაგან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი აცნობებს ყველა პარტიულ ორგანიზაციებს, რომ კვირას, 20 ივნისს, სრულდება 15 წელიწადი მას შემდეგ, რაც ჩვენმა პარტიამ უდროოთ დაჰკარგა ერთ-ერთი თავისი იდეიური ხელმძღვანელი, საუკეთესო მოამაგე და თავგანწირული მებრძოლი მუშათა კლასის [illegible] ამხ. საშა წულუკიძე.

საქართველოს კომუნისტური პარტია მთელ საქართველოში [illegible] ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით ღირსეული პატივისცემით მოიგონებს ამ დღეს მეირფას საშას და მისი ხსოვნის აღსანიშნავათ გადაიხდის სამოქალაქო პანაშვიდს.

საქართველოს ცენტრალური კომიტეტი კომუნისტებისა.

ბრძოლა ლეგალიზაციისათვის

კომუნისტური პარტიის ჯურღმულიდან დღის სინათლეზე გამოსვლა ანუ მისი ლეგალიზაცია, რაც საბჭოთა რუსეთთან ზავის ჩამოვდების შედეგი იყო, პირდაპირ მომაკვდინებელი შეიქმნა ყველა [illegible], ვინც ბურჟუაზიული საზოგადოების დარაჯი და მათაყვანებელია. ეს ჩვენთვის გასაკვირალი არ იყო, ვინაიდან კომუნისტურ პარტიაში ისინი სამართლიანათ ხედავენ თავის მესაფლავეებს. გოთუა - გვაზავა - ვეშაპელები კბილების ღრჭენით და გაცოფებით შეხვდენ როგორც ზავს სოციალისტურ რუსეთთან, მუშების და გლეხების მთავრობასთან, ისე კიდევ უფრო ჩვენ ლეგალიზაციას. ასეთი პოზიცია დაიჭირა იმ თავითვე ქართველ ფედერალისტებმა,— პარტიამ, რომლის ფიზიონომია დღემდის თვით ფედერალისტებისთვისაც გამოურკვეველია.

დასახელებულ პარტიებიდან და ჯგუფებიდან სხვანაირი დამოკიდებულება ჩვენთან შეუძლებელი იყო, და ჩვენც სხვას არაფერს მოველოდით. მაგრამ ჩვენთვის ბევრი უფრო საინტერესო იყო იმ პარტიის დამოკიდებულება ჩვენ ლეგალიზაციასთან, რომელიც დღეს მთავრობას სათავეში უდგას. უნდა ითქვას, რომ პირველ ხანებში მმართველი პარტია საკმარის ლოიალურ დამოკიდებულებას იჩენდა, ის აცხადებდა, რომ მისთვის მისაღებია იდეიური ბრძოლის მეთოდები და ამას არ შეიძლება სიამოვნებით არ შევხდეთო. ჩვენ სავსებით ანგარიშს ვუწევდით და ვუწევთ მთავრობის განცხადებას; მაგრამ იმავე დროს ჩვენ ერთი წუთითაც არ ვივიწყებდით ორ გარემოებას, სახელდობ: დევნის აპარატის სავსებით შენახვას და ჩვენი პარტიისადმი დიდ მიმზიდველობას მშრომელი მასსის მხრით.

მართლაც, განა შეიძლებოდა ჩვენი პარტიის დევნის შეწყვეტა ლეგალიზაციის შემდეგაც, როცა მისი დევნისათვის შექმნილი აპარატი სავსებით, უცვლელად ისევ რჩებოდა. მართლაც, რა უნდა ქნან იმ დაწესებულებებმა, იმ აპარატმა, იმ ჯგუფებმა, რომელთა დანიშნულება, ანუ მიზანი კომუნისტების სისტემატიური დევნა, დაჭერა-დატყვევება იყო. პარტიის ლეგალიზაციის შემდეგ ყველა ესენი ან უნდა დაეშალათ, მოეხსნათ, ან რაიმე სხვა დანიშნულება უნდა მიეცათ. მაგრამ ეს არ მოხდა. დევნის აპარატი არა თუ დაცულ იქნა, არამედ ის კიდევ უფრო გაადიდეს. სულ უქმათ ჯდომა კი ამ ხალხს არ შეუძლია. რაიმენაირათ იმათ უნდა „გაამართლონ“ ის ხარჯები, რაც იმათ შენახვას უნდება. და ისინიც ამას ასრულებენ. სულ სხვა საკითხია, რა გზით, რა საშუალებით, მაგრამ ამას ისინი ჩადიან. მეორე მხრით, მთავრობა, რომელიც კომუნისტების ლეგალურ არსებობას ადასტურებს, ბრძანებას სცემს, რომ კომუნისტები არსად სამსახურში მიღებული არ იქნას, და სადაც მიღებული არიან უნდა დათხოვნილ იქნანო.

მეორე მხრით, როცა მთავრობის პარტია კომუნისტების ლეგალიზაციას შეურიგდა, ის კიდევ ფიქრობდა, რომ ხალხის თანაგრძნობა მის მხარეზეა, რომ კომუნისტები იდეიურ ბრძოლის ნიადაგზე მას ვერას დააკლებენ. მაგრამ სინამდვილემ სულ სხვა გამოაშკარავა. საკმარისი იყო ჩვენი პარტია გამოსულიყო ღია მოქმედების ასპარეზზე, რომ მშრომელი მასსის თანაგრძნობა მიემხრო. ყოველგან, სადაც კი ჩვენი პარტიის წარმომადგენლები გამოცხადდენ და პარტიული ბიურო გახსნეს წევრების ჩასაწერათ, ღარიბ-ღატაკი ხალხი, მუშები და გლეხები მოაწყდენ პარტიაში ჩასაწერათ. რა თქმა უნდა წმინდა დემოკრატიზმის თვალთახედვის წერტილით თუ შევხედავთ საქმეს, არავის ნება არა აქვს ამაში ჩაერიოს, ან რაიმე ძალდატანება იხმაროს იმ აზრით, რომ ვისმეს თ ა ვ ი ს უ ფ ა ლ ი ნებისყოფა შეზღუდოს. მაგრამ ეს მხოლოდ სიტყვით შეიძლება. საქმით კლასსიურ საზოგადოებაში წმინდა დემოკრატიზმის პრინციპის განხორციელება შეუძლებელია. და ჩვენ სინამდვილეში ვხედავთ, რომ თითქმის არსად, საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებში, ჩვენ პარტიას შეკრების, სიტყვის, წერის თავისუფლებას არ აძლევენ. კანონით ადმინისტრაციას მინიჭებული აქვს განსაკუთრებული უფლებები, და ამ უფლებებით ისინი განუსაზღვრელათ სარგებლობენ დღეს ჩვენი პარტიის წინააღმდეგ. ახლა ასეთი ლოზუნგია გადასროლილი: დევნა არა კომუნისტობისთვის, არამედ სისხლის სამართლის დანაშაულობისთვის. ადმინისტრაცია სწორედ იმიტომ არის, რომ სადაც საჭიროა, ჩვენ ამხანაგებს ასეთი დანაშაული მოახვიონ თავზე, საპყრობილეში უკრან თავი და მერე ეძიე ვინაა მართალი და ვინ მტყუანი.

აი რანაირი მდგომარეობა შეიქნა დღეს ჩვენში. ამას დაერთო კიდევ ერთი მეტათ სერიოზული გარემოება. იდეიური ბრძოლის ნიადაგზე მენშევიკები ჩვენს წინააღმდეგ უძლური გამოდგენ და ამიტომ იდეიურ ბრძოლას ფიზიკური ბრძოლა ამჯობინეს მით უმეტეს, რომ დარწმუნებული არიან, ამ ნიადაგზე ისინი გაიმარჯვებენ.

ამნაირათ ჩვენ ლეგალურ არსებობას საქართველოს პირობებში მეტათ ცუდი ნიადაგი დაურჩა. ჩვენ ეს ვიცოდით, და ამიტომ იმ თავითვე განვაცხადეთ, რომ ჩვენ ორივე ხელებით ვეგებებით ლეგალურათ მუშაობას, იდეურ ნიადაგზე ბრძოლას პროლეტარიატის და გლეხების მტრების წინააღმდეგ, მაგრამ საეჭვოა, რომ ეს შესაძლებელი იქნესო.

ჩვენ გადაჭრით შეგვიძლია განვაცხადოთ ყველას გასაგონათ შემდეგი: იმ მოკლე ხნის განმავლობაში, როცა ჩვენ „სარდაფებიდან“ გამოვედით და დღის სინათლეზე ვიწყეთ მუშაობა, არსად ჩვენ პარტიას არ უღალატია იდეიური ბრძოლის მეთოდებისათვის, არსად არც პარტიულ ორგანიზაციას, არც პარტიის წევრს არავითარი საბაბი არ მიუცია არავისთვის ლეგალური არსებობის ბოროტათ გამოყენებისთვის.

მაგრამ ჩვენ ვიცოდით, რომ ლეგალიზაციისთვის ჩვენ დიდი ბრძოლა მოგვიხდებოდა. ჩვენ ვამბობდით, ლეგალური არსებობა ჩვენთვის კერპი არაა, მაგრამ ჩვენ უნდა ამოვსწუროთ ბოლომდე ყველა საშუალებანი ლეგალიზაციის გასატარებლათ, რომ ჩვენ შეუდრეკლათ უნდა განვაგრძოთ ბრძოლა ლეგალური არსებობისათვის და არავის არ უნდა მივსცეთ რაიმე მიზეზი ჩვენ წინააღმდეგ. ჩვენ დარწმუნებული ვართ იმაში, რომ ამ იარაღით ჩვენ სულ ახლო მომავალში დავამარცხებთ ყველა ჩვენ მტრებს, თუ რომ მტკიცეთ, შეურყევლათ ვიქნებით ჩვენ პოზიციაზე.

პროლეტარიატი და დემოკრატია

ჩვენ პროლეტარიატის პარტია ვართ. ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ შეგნებულათ ვისახავთ მიზნათ პროლეტარიატის, როგორც განსაკუთრებული საზოგადოებრივი კლასის, ინტერესების დაცვას, ყოველ მოვლენას ვიხილავთ და ვაფასებთ პროლეტარიატის თვალსაზრისით და ყოველ პრაქტიკულ ნაბიჯს ვდგამთ იმის მიხედვით, სასარგებლოა თუ არა იგი პროლეტარიატის კლასობრივი ბრძოლის ინტერესებისათვის.

თეორეტიულად ეს დებულება უდავოა და სავალდებულოა ყოველი ქვეყნის სოციალისტური ანუ კომუნისტური პარტიისათვის. ამ ბოლო დროს სხვა სოციალისტურ ცნებებთან ერთად იგი მივიწყებულ იქმნა ოპორტიუნისტულ-სოციალისტურ პარტიის მიერ; მათი ლიტერატურიდან სავსებით განიდევნა ტერმინი პროლეტარიატი და მისი ადგილი დაიჭირა იქ დემოკრატიამ. პროლეტარიატის ინტერესების ნაცვლად იქ დემოკრატიის ინტერესებზეა ლაპარაკი და დემოკრატიის მიერ განდევნილი პროლეტარიატი იგულისხმება როგორც მისი ერთი შემადგენელი ნაწილი.

შესაძლოა, ამ ჯურის სოციალისტებისათვის სრულიათ სამართლიანი იყოს ტერმინების ასეთი არევა, რადგან, შესაძლოა, ეს სავსებით ხატავდეს მათ ნამდვილ სულისკვეთებას. მაგრამ ჩვენ ვერ გავყვებით ამ გზას და სავსებით დავიცავთ იმ პოზიციას, რომ ჩვენი პარტია არის მხოლოდ პროლეტარიატის პარტია და თუ დავიცავთ დემოკრატიის ინტერესებსაც, ეს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ეს არ ეწინააღმდეგება და პირიქით ეთანხმება პროლეტარიატის ინტერესებს.

პარტია უეჭველად რომელიმე კლასის ინტერესების გამომხატველი და მათი დამცველია. ასეთი კლასია ჩვენთვის პროლეტარიატი. ხოლო დემოკრატია არ არის კლასი, ან უფრო სწორედ რომ ვთქვათ, ის არ არის ერთი მთლიანი კლასი. დემოკრატიათ შეიძლება ვიგულისხმოთ როგორც პროლეტარიატი, ისე ქალაქის წვრილი ბურჟუაზია, სოფლის წვრილი და საშუალო გლეხობა, ზოგიერთ შემთხვევაში კი დემოკრატიად აღიარებდენ შეძლებულ ბურჟუაზიასაც, ეგრედ წოდებულ უცენზო ბურჟუაზიას. აშკარაა, აქ სრულიათ სხვა და სხვა კლასია, რადგან წარმოების პროცესში ისინი სხვადასხვანაირათ იღებენ მონაწილეობას. მაშინ როდესაც საწარმოვო იარაღებს მოკლებული პროლეტარიატი თავისი სამუშავო ძალის გაყიდვით ირჩენს თავს და სხვისთვის ქმნის თანამედროვე საზოგადოების სიმდიდრეს—საქონელს, წვრილი მესაკუთრე,—ხელოსანი ან გლეხი, ამ საქონელს თავისი იარაღით აწარმოებს და თვით ხდება საქონლის პატრონი, ხოლო მსხვილი საწარმოვო იარაღების მესაკუთრე ბურჟუაზია უშრომელათ ითვისებს ამ იარაღებით დამზადებულ მთელ საქონელს.

რანაირათ შეიძლება ასეთი ჭრელი ხალხის ინტერესებით ხელმძღვანელობა, რომ არ უღალატოთ რომელიმე მათგანს? ეს შეუძლებელია, და თუ რომელიმე პარტია ნებსით ან უნებლიეთ ამ შეუძლებლობის განხორციელებას ისახავს მიზნათ, ის უეჭველათ ღალატობს პროლეტარიატის ინტერესებს.

მართალია, ამა თუ იმ მომენტში წვრილი ბურჟუაზია სასურველი მოკავშირეა პროლეტარიატისა და მას შეუძლია დიდი სამსახური გაუწიოს პროლეტარიატს მის კლასობრივ ბრძოლაში. მაგრამ რამდენ ხანსაც უნდა გრძელდებოდეს ეს მომენტი, ის მაინც დროებითია და პროლეტარიატის საერთო განმათავისუფლებელ ბრძოლაში მის მუდმივ მოკავშირეთ არცერთი სხვა საზოგადოებრივი კლასი არ გამოდგება.

პროლეტარიატი ამა თუ იმ მომენტში შეგნებულათ აწარმოებს ბრძოლას თავის კლასობრივ მტრების წინააღმდეგ სწორეთ ამ წვრილ ბურჟუაზიული მასის, საერთო დემოკრატიის თავისკენ მისამხრობათ. ამ შემთხვევაში ის იცავს დემოკრატიის ინტერესებსაც. მაგრამ ის თავის მრავალ მხედველობაში ვერ შეიტანს როგორც მის განუყოფელ ნაწილს მთელი დემოკრატიის ყველა ინტერესებს და ვერ გადაიქცევა დემოკრატიის მხოლოთ ერთ ნაწილათ.

ეს იქნებოდა პროლეტარიატის ნამდვილი სახის დაკარგვა და პოლიტიკური ასპარეზიდან მისი განდევნა, როგორც ძლიერი დამოუკიდებელი ფაქტორისა. საქმის ასეთი ვითარება საბოლოოთ საზარალოა თვით დემოკრატიისთვისაც, რადგან იგი პროლეტარიატის ხელმძღვანელობას მოკლებული სავსებით უვარდება ხელში ბურჟუაზიას და მის საწველ ფურათ ხდება.

წვრილ ბურჟუაზიას არ შეუძლია აწარმოვოს დამოუკიდებელი პოლიტიკა. ის უეჭველათ უნდა მიემხროს ერთ-ერთ, თანამედროვე ძლიერ კლასს: ან ბურჟუაზიას ან პროლეტარიატს. და სწორეთ იმისთვის, რომ ამ დემოკრატიის ხელმძღვანელი, მისი გეგემონი პროლეტარიატი იყოს და არა ბურჟუაზია, აუცილებლათ საჭიროა, რომ პროლეტარიატი მუდამ გამოდიოდეს, როგორც დამოუკიდებელი კლასი, თავისი განსაკუთრებული ინტერესებით, თავისი მსოფლ მხედველობით, არასოდეს არ ივიწყებდეს თავის საბოლოვო მიზანს და ამ უკანასკნელს უთანხმებდეს მთელ თავის ყოველ დღიურ საქმიანობას და მას უმორჩილებდეს დემოკრატიის ინტერესების დაცვასაც.

პროლეტარიატი, როგორც ერთი მთლიანი კლასი და არა დემოკრატია, როგორც სხვა და სხვა კლასთა კრებული—აი როგორ დგას ჩვენთვის საკითხი. დაცვა დემოკრატიისა პროლეტარიატის ხელმძღვანელობით და არა გათქვეფა მათი ერთ უსახო მასაში—აი რას ვაყენებთ ჩვენ ჩვენი მოქმედების სახელმძღვანელოთ.

ვინ სტყუის?

(ბ. ს. დევდარიანის მკითხველების საყურადღებოთ)

3. ვის დაუჭირეს მხარი ევროპის სოციალისტებმა?

ბ. დევდარიანის მოწმობით ლენინ-ტროცკის „სოციალისტურ ნავს“ თვალს ადევნებდა მენშევიკებთან ერთად პლეხანოვი და უეჭველ დაღუპვას უწინასწარმეტყველებდაო. „ეს არ იყო—განაგრძობს ჩვენი მეზღაპრე—მარტო პლეხანოვის აზრი. ყველას ეხსომება მისი მაშინდელი მიმართვა საზღვარგარეთელ მოწინავე ამხანაგებისადმი. მთელმა საერთაშორისო ოჯახმა მაშინ მხარი დაუჭირა პლეხანოვს ლენინის წინააღმდეგ“. ბ. დევ-ანი ალბათ ფიქრობს, რომ მაშინდელი ამბები მის მეტს „არავის ახსოვს“, და მით უმეტეს „ერთობის“ მკითხველებს, თორემ ასეთი სითამამით ვერ ჩაწიხლავდა ფაქტებს. მოვიგონოთ ეს ფაქტები, ოღონდ კი ნუ დაგვავიწყდება, რომ თვით ბ. დევ-ანის მოწმობით (რუსულ „ბარბაში“) მაშინ არავითარი დავა არ ყოფილა ლენინ-ბოლშევიკებსა და მენშევიკებს შორის იმის გამო, რომ რევოლიუცია სოციალისტური იქნებოდა, თუ არა.

მენშევიკების ბელადმა, გ. პლეხანოვმა ჟურნალ „Современная Жизнь“-ის რედაქციის სახელით (თითონ რედაქტორობდა ჟურნალს) 1906 წ. მოახდინა ანკეტა ევროპის გამოჩენილ სოციალისტთა შორის. ანკეტის პირველი ორი კითხვაა ჩვენთვის ამ ჟამათ საინტერესო: 1) რა ხასიათისაა რუსეთის რევოლიუცია? არის ის რევოლიუცია ბურჟუაზიული, თუ სოციალისტური? 2) როგორი უნდა იყოს დამოკიდებულება სოც.-დემ. პარტიის ბურჟუაზიულ დემოკრატიისადმი, რომელიც თავისებურათ (по своему) იბრძვის პოლიტიკური თავისუფლებისათვის?

როგორც ხედავთ, ასე მეტაფიზიკურათ საკითხის დასმა შეეძლო მხოლოთ ოპორტუნისტს (მაშინ პლეხანოვი უკვე დასრულებული მენშევიკი იყო), რომელსაც ძალზე სწყუროდა ლიბერალური ბურჟუაზიის დამშვიდება, მისი ავტორიტეტის ამაღლება, რევოლიუციის მამოძრავებელ ძალათ დასახვა და გასაღება. როცა კადეტებს (ე. წ. ხალხის თავისუფლების პარტიას, ამ ჟამათ დენიკინის ბანაკის პოლიტიკურათ მასულდგმულებელს) პლეხანოვი „ბურჟუაზიულ დემოკრატიის“ ატესტატს აძლევდა, ის იძულებული იყო მთელი რევოლიუციის საკითხი დაესვა არა მარქსისტულათ, დიალექტიკურათ, —ე. ი. შაბლონის

უკუგდებით, რუსეთის სინამდვილეში მომქმედ კლასთა ურთიერთობის კონკრეტული ანალიზით,—არამედ მეტაფიზიკურათ: რევოლიუცია არის ან ბურჟუაზიული, ან სოციალისტური. და თუ ევროპის სოციალისტები მოხვდებოდენ პლეხანოვის მეტაფიზიკურ მახეში და, როგორც ის დარწმუნებული იყო, აღიარებდენ რუს. რევოლიუციას ჩვეულებრივ, ტრადიციულ ბურჟუაზიულ რევოლიუციათ, იმ შემთხვევაში პლეხანოვის მოლოდინით მათ ისიც უნდა აღიარებინათ, რომ,—რაღა თქმა უნდა,—ოპოზიციონური ბურჟუაზია (პლეხანოვის ჯამბაზობით ბურჟუაზიულ, რევოლიუციონურ დემოკრატიათ ქცეული) უნდა წინამძღვრობდეს ბურჟუაზიულ რევოლიუციასო.

ანკეტაში მონაწილეთა პასუხი გამოქვეყნდა ხსენებულ ჟურნალის ნოემბრის და დეკემბრის ნომრებში (იხ. აგრეთვე კრებული „Очередные вопросы“", სტატია ჰ. ორლოვსკის). უმეტეს ნაწილათ, ევროპის სოციალისტებმა—მიუხედავათ იმისა, რომელ ფრთას ეკუთვნოდენ, რევოლიუციონერს თუ ზომიერს,—გვერდი აუხვიეს პლეხანოვის კითხვების ვიწრო, მეტაფიზიკურ ფარგალს და რუსეთის რევოლიუციის ხასიათისა და ბრძოლის პირობების აღნუსხვის დროს ანგირიში გაუწიეს მებრძოლ კლასთა ობიექტიურ დამოკიდებულებას რევოლიუციისადმი.

აი მათი პასუხი:

იტალიელი ტურატი: „... არაა საფიქრალი რომ ჩვენ სოციალისტური რევოლიუციის მოწმე ვართ. მაგრამ ვინაიდან მუშათა საკითხი აღმოცენებულია რუსეთშიაც, ამიტომ სულ ადვილი შესაძლებელია ბურჟუაზიული რევოლიუცია რამდენიმეთ მაინც სოციალიზმით გაჟღენთილი შეიქნეს. თუ რამდენი იქნება სოციალიზმის ნაწილი ბურჟუაზიულ ნარევში—ამის განსაზღვრა აღემატება ჩემს ძალებს“, რადგან რუსეთის პირობებს სავსებით არ ვიცნობო.

მეორე იტალიელი სოციალისტი ფერრი: „თავის საზოგადო ხასიათით რუსეთის რევოლიუცია არის ბურჟუაზიული, ხოლო მას ეჩნევა ნათლათ გამოსახული სოციალისტური ტენდენციები. რუსეთის რევოლიუციას სული აქვს უფრო, უფრო მეტათ სოციალისტური, ვიდრე საფრანგეთის რევოლიუციას, რომელშიაც ბაბეფი მხოლოთ შორი[illegible] ელვას მოგვაგონებს, რუსი[illegible] მოწმენი ვართ [illegible] გავლე[illegible], რომ ის იქნება [illegible] ბურჟუაზიული რევოლიუცია; მარა ჩვენ ვეჭვობთ, რომ რუსეთი საკმაოთ განვითარებული იყოს ეკონომიურათ სრული სოციალისტური რევოლიუციისათვის“.

ბელგიელი 1) ვანდერველდე: — „ეს რევოლიუცია, რომელიც ქრონოლოგიურათ უკანასკნელია, ყველაზე უფრო მეტათ იქნება აღბეჭდილი სოციალისტური პროლეტარიატის ნიშნით“. 2) ჰიუისმანსი:—„მე ღრმათ ვარ დარწმუნებული, რომ რევოლიუცია განამტკიცებს კონსტიტუციურ რეჟიმს როგორც მინიმუმს, მაგრამ მე შესაძლოთ მეჩვენება, რომ აგრარული კრიზისი გაგვაქანებს, ჩვენ დასავლეთ-ევროპიულ მოქალაქობრიობაზე უფრო შორს“. ჰიუისმანსი უარყოფს აგრეთვე რუს. რევოლიუციის წმინდა ბურჟუაზიულ ხასიათს; მისი სიტყვით ის—„სოციალისტების რევოლიუციაა“. ეს უკანასკნელნი შეიძლება შუაგზაზე შეჩერდენ ან და მოასწ რ ო ნ განხორციელება რამდენიმეთ მაინც იმის, რაც შეადგენს მათი მოძღვრების შინაარს. 3) ანსელე:—აღნიშნავს მუშების და გლეხების მოთხოვნათა გავლენას რევოლიუციაზე, მიუთითებს „ბურჟუაზიული დემოკრატიის გვერდით“ ბრძოლის საჭიროებაზე. „მაგრამ მან (ე. ი. სოც.-დემოკრატიამ) უნდა ისარგებლოს ყოველი შემთხვევით და წინ წამოაყენოს თავისი საკუთარი მუშური და სოციალური მოთხოვნები.“

შვეიცარიელი სოციალისტი, პროფ. მიჰლიო:—„მე არ ვუყურებ რუსეთის რევოლიუციას, როგორც სოციალისტურ რევოლიუციას. მაგრამ მე უარს ვაცხადებ იმაზე, რომ ვუწოდო მას ბურჟუაზიული რევოლიუცია ჯერ ერთი იმიტომ, რომ ის ნაყოფია მუშების და გლეხების უფრო მეტათ, ვიდრე ბურჟუაზიული ელემენტების; და შემდეგ მიტომაც, რომ ის დაჟინებით ესწრაფვის პოლიტიკურ თავისუფლებასთან ერთათ აგრეთვე სოციალურ რეფორმების განხორციელებას ქალაქის და სოფლის მშრომელთა ინტერესების სასარგებლოთ; ამიტომაც ის, როგორც სჩანს, დასაწყისი შეიქნება არა ბურჟუაზიული ბატონობის ხანის, არამედ სოციალური შეხლა-შემოხლის პერიოდის, რომელიც სულ მალე დამთავრდება პროლეტარიატის განთავისუფლებით... მე ვუყურებ რუსეთის რევოლიუციას როგორც რევოლიუციას პოლიტიკურს სოციალისტური ტენდენციებით.

საფრანგეთის სოციალისტები: 1) ლაფარგი: „რუსეთის რევოლიუციის მამოძრავებელი ძალებია: სუსტი ბურჟუაზია,... უზარმაზარი გლეხობა,... სამრეწველო პროლეტარიატი, უფრო მრავალრიცხოვანი, ვინემ საფრანგეთის 1789 წ. ეს პროლეტარიატი, რომელიც დგას ევროპიულ სოციალიზმის გავლენის ქვეშ, ყველაზე უძლიერესი მამოძრავებელია რევოლიუციის: ალბათ (более чем вероятно), ის რომ არ ჩარეულიყო საქმეში ენერგიულათ და გაბედულათ, ბურჟუაზია ვერც კი გაბედავდა თვითმპყრობელობასთან შებრძოლებას... 2) ვაჰლიანი:—„ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ პოლიტიკური და ეკონომიური პირობები, რომელმაც უკვე მიაკუთვნა პირველობის როლი მშრომელთ, პროლეტარიატს, სოციალიზმს, მისცემს ამ მოძრაობას მის თან და თან განვითარების პროცესში სულ უფრო და უფრო ხასიათს სოციალისტური რევოლიუციისას. 3) ჟ. გედი-ს შეხედულებით როგორც პროლეტარიატს, ისე ბურჟუაზიას „თანაბრათ დასწოლიათ თავზე თვითმპყრობელობა და იმიტომაც სოციალისტებსაც და ლიბერალებსაც... ერთი და იგივე სურვილი, და ერთი და იგივე ახლობელი მიზანი უნდა ამოძრავებდესო —დამსხვრევა იმ „დაბრკოლების, რომელიც გზას ულობავს მათ“.... როგორც ვხედავთ, მხოლოთ გედი წამოგებია პლეხანოვის ოპორტუნისტულ ანკესზე, ცნობათ მიღებია და დარწმუნებულა, რომ რუსეთის ლიბერალები მართლა[illegible] რევოლიუციის მომხრენი არი[illegible] პყრობელობის „[illegible] ბუდიანო[illegible] იყონ და[illegible] გაანადგურონ ის, რის [illegible]გურება ჩვენ გვინდა“-ო... სად. შემათანხმებელი ლიბერალები და სად თოფის სროლა თვითპყრობელობის ნიშანში!

როგორც მკითხველი ხედავს „საერთაშორისო ოჯახის“ წევრთა თითქმის ცხრა მეათედს გამოუთქვამს სულ სხვა შეხედულება, და მხარი დაუჭერია არა პლეხანოვისთვის, მის სქოლასტიურ კითხვებზე გაუცია დიალექტიურ მატერიალისტისათვის უფრო შესაფერისი პასუხი, სახელდობ: რუსეთის 1905 წ. რევოლიუცია არ წარმოადგენს ტიპიურ ბურჟუაზიულ რევოლიუციას; მისი მთავარი მამოძრავებელია პროლეტარიატი, რომელსაც შეუძლია დააჩინოს რევოლიუციას თავისი საკუთარი, არაჩვეულებრივი დაღი. და ამიტომაც პროლეტარიატი უნდა გამოდიოდეს, როგორც დამოუკიდებელი ძალა. უნდა გაიყოლიოს რევოლიუციის შუაგულისკენ რევოლიუციონური ხალხის მასსები, დაამსხვრიოს ძველი რეჟიმი, რევოლიუციური გუთანით მიადგეს სოციალისტური ქვეყნის მიჯნას...

ახლა გავიხსენოთ მაშინდელი პოზიცია კ. კაუცკის, რომელიც ენგელსის სიკვდილის შემდეგ უდიდესი ავტორიტეტი იყო მეორე ინტერნაციონალში, ამასთანავე ზედმიწევნით გაცნობილი რუსეთის პოლიტიკურ და ეკონომიურ სინამდვილესთან. კაუცკის შესახებ ბ. დევ-ანი ორიოდე სიტყვას ამბობს, ხოლო ისე ოსტატურათ კი, რომ მკითხველი ვერ გაიგებს—მთელი „ოჯახის“ აზრს იზიარებდა კაუცკი, თუ სულ სხვა რამეს გამოსთქვამდა, პლეხანოვს ემხრობოდა „ლენინის წინაამდეგ“, თუ პირიქით: „ყველაზე უფრო მკაფიოდ გამოსთქვა თავისი აზრი კაუცკიმ“-ო, სწერს ის, და რაკი მისი ცრურწმუნეობით, „მთელმა საერთაშორისო ოჯახმა“ (ე. ი. მთელმა ინტერნაციონალმაო) მხარი დაუჭირა ვითომ პლეხანოვს, ალბათ, კაუცკის, ამ პასუხისმგებელ თეორეტიკოსს მეორე ინტერნაციონალისას, მხოლოთ „მკაფიოდ გამოუთქვამს“ საერთო აზრ-შეხედულებაო—ასე უნდა დაასკვნას ძალაუნებურათ „ერთობის“ აბუჩათ აგდებულმა მკითხველმა. ნამდვილათ სულ წინააღმდეგს ქონდა ადგილი. კ. კაუცკიმ ანკეტას გასცა ვრცელი პასუხი, რომელიც ცალკე წიგნაკათ გამოვიდა (იყო ქართული თარგმანიც: „რუსეთის რევოლიუციის მამოძრავებელი ძალები და პერსპექტივები“, თარგმანი სხვავილის, წინასიტყვაობა კობასი). ეს შრომა საუცხოვო ნიმუშია მარქსიზმის მეთოდის, დიალექტიური ანალიზის მომარჯვების სოციალურ მოვლენათა კვლევა-ძიების დროს, იმ მეთოდის, რომელიც უარმყოფელია გაშეშებული შაბლონის, მეტაფიზიკური სიბრმავის, რომლის ფორმულაა: რევოლიუცია ან ბურჟუაზიული, ან სოციალისტური. კაუცკიმ შორს გადისროლა, როგორც არა მარქსისტული, საკითხის ასეთი დაყენება. მან გამოიკვლია რუსეთის რევოლიუციის მამოძრავებელი ცოცხალი, კლასიური ძალები მათ ურთიერთობაში, და სთქვა: „ბურჟუაზიულ რევოლიუციების ხანამ, ე. ი. ისეთი რევოლიუციების, რომლის მამოძრავებელ ძალათ ბურჟუაზია გამოდიოდა, უკვე განვლო, განვლო აგრეთვე რუსეთისთვისაც“. პროლეტარიატი უკვე აღარ წარმოადგენს იარაღს რევოლიუც. ბურჟუაზიის ხელში, ის „დამოუკიდებელი კლასია დამოუკიდებელი რევოლიუციური მიზნებით“. „მაგრამ იქ, სადაც პროლეტარიატი გამოდის ასე, ბურჟუაზია თავს ანებებს რევოლიუციური კლასის როლს“. რა გინდ უარყოფით არ უყურებდეს ბურჟუაზია ძველ რეჟიმს, ის ერთი წუთითაც არ ივიწყებს თავის ანტაგონიზმს პროლეტარიატისადმი. და პროლეტარიატიც თავის მხრით, თუ კი მას შეუგნია თავისი ინტერესების მტრული წინააღმდეგობა ბურჟუაზიის ინტერესების მიმართ, ერთი წუთითაც ვერ დაივიწყებს ამას „ძველი რეჟიმის“ წინააღმდეგ ბრძოლაში „სოლიდარობის [illegible]“. რაც უფრო მ[illegible] პროლ[illegible] [illegible]ულს რევოლიუცია, [illegible]ლიუტიზმიც მას უმთავრესათ იმიტომ სძულს, რომ მასში ხედავს რევოლიუციის გამომწვევ ძირითად მიზეზს“.

გამოარკვია რა ლიბერალების მტრული დამოკიდებულება რევოლიუციისადმი, კაუცკიმ გააქარწყლა ის ზერელე და არსებითად ოპორტიუნისტული შეხედულება, ვითომ პოლიტიკურ თავისუფლების მოსაპოებლათ უნდა შეერთდენ ყველა კლასები და პარტიები და მხოლოდ საერთო მიზნის მიღწევის შემდეგ დაუბრუნდენ ურთიერთშორისო წინააღმდეგობას. კაუცკი მარქსისტულათ მიუდგება ამ საკითხს და სწერს: „პროლეტარების კავშირი რევოლიუც. ბრძოლის დროს უნდა ემყარებოდეს უმთავრესათ ეკონომიურ ინტერესთა ერთობაზე, მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში იქნება ის მკვიდრი და მიიყვანს გამარჯვებამდე. ასეთ ინტერესთა ერთობაზე უნდა იყოს აშენებული რუსეთის სოციალდემოკრატიის ტაქტიკაც“. მაგრამ ინტერესთა მკვიდრი ერთობა—ამბობს კაუცკი—არსებობს მხოლოდ პროლეტარიატსა და გლეხობას შორის. „აი ეს უნდა დაედვას საძირკვლათ მთელს რევოლიუც. ტაქტიკას რუსეთის სოც.-დემოკრატიისას“. საერთო მოქმედება ლიბერალებთან „დასაშვებია მხოლოდ და მარტო იმ ფორმით და მარტო იქ, სადაც ეს ხელს არ შეუშლის გლეხობასთან საერთო მოქმედებას“. კაუცკი ათავებს ასე: „ჩვენ უნდა შევითვისოთ აზრი, რომ ვუახლოვდებით სრულიად ახალ სიტუაციას და პრობლემებს, რომელსაც არ შეეხამება არც ერთი ძველი შაბლონი... რუსეთის რევოლიუცია „არ არის რევოლიუცია ბურჟუაზიული ამ სიტყვის ჩვეულებრივი მნიშვნელობით, მარა არ არის სოციალისტურიც, არამედ სავსებით თავისებური პროცესი ბურჟუაზ. და სოციალისტ. საზოგადოებების საზღვარზე წარმოებული, პირველი ლიკვიდაციის ხელის შემწყობი და მომზადებელი მეორეს წარმოშობის პირობების“... (იხ. აგრეთვე კაუცკის არა ნაკლებ შესანიშნავი სტატია—ბროშურა: „გლეხები და რევოლიუცია რუსეთში“, 1905 წ. თებერვალი, რომელიც თავდება ასეთი სიტყვებით: „ქალაქის რევოლიუციონური პროლეტარიატი ესალმება გლეხობას, როგორც თავის საუკეთესო მოკავშირეს“).

როგორც სჩანს კაუცკის მართლა „მკაფიოდ“ გამოუთქვამს თავისი შეხედულება, მარა ეს შეხედულება ლახვარივით უნდა დასმოდა პლეხანოვის და საერთოდ მენშევიკების გულს, ხოლო დამსახურებული ამაყობით აევსო ლენინის და ბოლშევიკების გული, რადგან მათი პოზიცია სავსებით გაიზიარა კაუცკიმ რასაკვირველია არა როგორც „ბოლშევიკმა“, არამედ როგორც ჭეშმარიტმა მარქსისტმა, რევოლიუც. სოციალისტმა.

ასეთი მარცხი მოუვიდათ 15 წლის წინეთ პლეხანოვს და მის მენშევიკურ მრევლს, ახლა კი, როცა დენიკინის ბანაკში მოქცეულია არა მარტო მენშევიკების ქებული რევოლიუც. ბურჟუაზია, არამედ მთელი მემარჯვენე ფრთა თვით მენშევიკებისა, ხოლო ქართველი მენშევიკები დემოკრატიულ ძონძებში გახვეულნი „აღარც კაცს მოსწონთ და აღარც ღმერთს“,—ბ. დევდარიანი ისტორიას ყირამალა აყენებს და „შინაურ ამხანაგების“ სინიდისის დასამშვიდებლათ „ერთობის“ ბოსტანში საფრთხობელას დგამს: შორს მოუარეთ ლენინს და ბოლშევიკებსო!

გამოიღებს კი ნაყოფს ასეთი ნაცარქექიაობა?

მ. კასპიელი.

(შემდეგი იქნება)

საბჭოთა რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური მიმოხილვა

როგორც მოსალოდნელი იყო, საბჭოთა მთავრობამ პოლონელ თეთრგვარდიელთა საფრთხე თავიდან აიშორია.

ფრონტზე საგრძნობი გადატეხა მოხდა. წითელმა ჯარმა კიევი უკვე აიღო [illegible] მეფებას უნდა ველოდეთ.

პოლონელები და ინგლისელები ანგარიშში კიდევ მოსტყუვდენ. მათ იმედი ჰქონდათ ვრანგელის, რომ ის როსტოვ-ტაგანროგის, ეკატერინოსლავის და დნეპროვსკის მაზრის მიმართულებით საბჭოთა ჯარებს შეავიწროვებდენ და ადრე ფრონტს გააერთიანებდენ.

მაგრამ, როდესაც პოლონეთის ჯარმა უკან დახევა იწყო, ვრანგელი მხოლოდ მაშინ შეუდგა შეტევის სამზადისს, რამაც უშედეგოთ ჩაიარა; რა იყო ამის მიზეზი, რომ ვრანგელმა და პოლონელებმა ვერ შეუთანხმეს შეტევა?

ვრანგელმა მხოლოდ ახლა დაასრულა დარჩენილ დენიკინელთა ჯარის გადახალისება. სჩანს დენიკინის გახრწნილ ჯარის გადახალისებას დიდი დრო დასჭირვებია. და თან შედეგიც დამაკმაყოფილებელი არაა კონტრ-რევოლიუციონერებისთვის; ეს გარემოება იმედს უკარგავს პოლონეთს და ანტანტას თავის განზრახვებში.

ვრანგელმა მხოლოდ ორი კორპუსის შედგენა მოახერხა: ღენერალ სლაშჩოვის და კუტეპოვის. სლაშჩოვის კორპუსში უმეტესათ „შკუროვცებია“, ერთიც კალმიკების დივიზია, ხუთი ათასი ქვეითი ოფიცრის ნაწილებით და სალდათებით შერეული, ამდენივე ყუბანელი პლასტუნები ყოფილი „შკუროვცები“, თერთმეტი როტა ოფიცერთა ნაწილი რიცხვით 1100 კაცი. სულ დაახლოვებით 30 ათასი კაცი. ეს კორპუსი ბერდიანსკისა და მარიუპოლის მიმართულებით მოქმედებს. მეორე კორპუსი კიდევ უფრო სუსტია. მასში უმეტესათ ალექსეევცები, კორნილოვცები, მარკოვცები და მამონტოვის და პავლოვის დარჩენილი კაზაკებია, საერთო რიცხვით ამდენივეა. ჯავშნიანი მატარებელი, რომელსაც შეუძლია მოქმედება, მხოლოდ ორი ყოლია: „დროზდოვიჩი“ და „ვოლკ.“ დანარჩენები წითელ ჯარს დაუზიანებია, ტანკები 2, ნახევარ—ტანკები 5—6.

ასეთია დაახლოებით ვრანგელის ძალა. ამ ძალას არ შეუძლია სამი მიმართულებით შეტევა და თან შეტევის გაგმა დაგვიანდა.

შარშან ამ [illegible] დენიკინმა უფრო უკეთესათ შეაჩერა შეტევა ვიდრე [illegible].

თან მაშინ მათ ხელი შეუწყო მრავალმა გარემოებამ და საბჭოთა სარდლობის ზოგიერთმა ნაკლმა. დღეს ყველა ეს საბჭოთა მთავრობას შევსებული აქვს. მაშინ უკრაინის საბჭოთა მთავრობამ ვერ მოასწრო ჯარის გაწვრთნა. დენიკინის წინააღმდეგ დარჩა პარტიზანები და უმეტესათ მახნოს ბრიგადა, რომელმაც დენიკინთან ბრძოლას კომუნისტებთან ბრძოლა არჩია და ფრონტი დასტოვა. ამას მიუმატეთ მეექვსე დივიზიის შტაბის კონტრ-რევოლიუციონური გამოსვლა გრიგორიევის ხელმძღვანელობით, რის შემდეგ დენიკინმა თავი თავისუფლათ იგრძნო და მან მანამ იარა სანამ არ დაუპირდაპირდა რეგულიარულ ველიკოროსიულ ჯარებს. იმ დღიდანვე ის სამარცხვინოთ იხევს და ჩვენ სრული მოწამე გავხდით მისი დამარცხების.

დღეს ვრანგელს და საზოგადოთ ყველა იმ ძალას, რომელიც მიმართულია საბჭოთა მთავრობის წინააღმდეგ, არც ერთი ასეთი გარემოება ხელს არ უწყობს და პირიქით მოწინააღმდეგეთა მდგომარეობა ისეთი უნუგეშოა, როგორიც არ ყოფილა ჯერ.

ყირიმში ამ ჟამათ სურსათი და საქონელი არ იშოვება, ჯარს არ შეუძლია რამდენიმე თვე გასძლოს. ვრანგელის სამეფოში, ყირიმში, პატარა ნაჭერი საპონი ათასი მანეთი ღირს, ხორცი გირვანქა 1500 მანეთი. მეწველე ძროხა რვაასი ათასი მანეთი, ხეირიანი ცხენი ნახევარი მილიონი. იბეჭდება მილიარდები დღეში, ბეჭდავენ ათი ათასიანებს და ხუთი ათასიანებს მხოლოდ.

ვრანგელის ქონებას (ვალიუტას) ხუთი მილიონი ქერი შეადგენს. სხვა არ[illegible]პოება რა. ინგლისის გემები საკმაო სურსათს ვერ აწვდის და არც შეუძლიათ ასე უხვად უიმედო სარდლობას აწოდოს ინგლისის მუშების ნაოფლარი.

რა ხდება ამ ნიადაგზე ინგლისში

ინგლისის სოციალისტებმა ამ დღებ[illegible] და თუ ეს [illegible]წოდება, მიმართეთ ინგლისის მთავრობას, დაემუქრეთ გაფიცვებით, თუ ისინი ხელს არ აიღებენ პოლონეთის დახმარებაზეო. სირცხვილი ბრიტანეთის მუშათა კლასს, თუ საბჭოთა რუსეთი დამარცხდაო და სხვა. ამის შემდეგ რა უნდა ვიფიქროთ, გარდა იმისა, რომ რუსეთის პოლიტიკური მდგომარეობა დღითი დღე უმჯობესდება და კონტრ-რევოლიუციას უკანასკნელი ლახვარი ეცემა.

დღევანდელი ომი საბჭოთა რუსეთთან უთუოდ უკანასკნელია. საერთაშორისო მდგომარეობა არასოდეს არ ლაპარაკობდა ასე ნათლად საბჭოთა მთავრობის სასარგებლოთ, როგორათაც დღ[illegible]

დღეს, ვისაც უნდა [illegible] პროლეტარიატის მოძრაობამ გვერდში ამოუდგეს და ის ბურჟუაზიის მონობისაგან გაანთავისუფლოს, ვისაც კი სოციალისტობის რამე სცხია, მან ნიშანში დღეს ინგლისის მილიტარიზმი უნდა ამოიღოს.

თენგიზი.

პრესა

რაიმე პრინციპიალური კამათი ისეთ ორგანოებთან, როგორიცაა „კლდე“, „გრუზია“—„საქართველო“ შეუძლებელიცაა და ეს არც საჭიროა. ამ ორგანოებმა იციან მხოლოდ ერთი არგუმენტის ძალა, მანამ კი იმათ ხულიგნურ, შავრაზმულ განგაშს, საზიზღარ პროვოკატორობას და ჯაშუშურ „ჩუ-[illegible]წეობას“ ვერ მოსპობთ. მოგეხსენებათ, რომ საბჭოთა რუსეთთან ზავის მოგდება მათ მეხივით დაეცათ თავზე. ისინი მოელოდენ და ემზადებოდენ ზავს ძველი მეფური რუსეთის აღმდგენლებთან—დენიკინელებთან და სინამდვილეში კი მიიღეს ზავი წითელ სოციალისტურ მოსკოვთან. დღიდან ამ ზავის შეკვრისა ეს ხალხი ისე გაბოროტდა, რომ აღარ იცის რა ქნას. იმათი გაბოროტება უკიდურეს ხარისხს აღწევს საბჭოთა რუსეთის დიპლომატიური მისიის ჩამოსვლის გამო. გუშინდელ ნომერში

სპეკულიანტების გაზეთი „გრუზია“ სხვათა შორის სწერს:

„თავის დროზე ჩვენ დაწვრილებით შევეხებით მოსკოვის წარმომადგენელთა ჩამოსვლის გამო გამოწვეულ გარემოებათ, მაგრამ ჯერ ჯერობით ჩვენ საჭიროთ ვრაცხთ მივაქციოთ ყურადღება ისეთ მხარეებზე, რომელთა მსგავსი პრეცედენტი საერთაშორისო ურთიერთობათა ისტორიამ არ იცისო“.

ერთი ასეთი პრეცედენტი „გრუზიის“ აზრით ამხ. ს. ქავთარაძის დანიშვნაა საელჩოს მრჩევლათ (СОВѢТНИКОМЪ).

„მთელმა საქართველომ იცის, თუ რა საქმისთვის ქავთარაძემ თავი ამოყო ციხეშიო“—სწერს „გრუზია“.

და შემდეგ განაგრძობს:

„გორის მაზრის ოსების ახლანდელი აჯანყება, ჩვენი მტრების ინტრიგები აჭარაში და **ადგილობრივ კომუნისტების ამ საქმეში სახელმძღვანელო როლი შეურყეველი ფაქტებითაა დამტკიცებულიო**“.

მთელმა ქვეყანამ იცის, რომ კომუნისტები არასოდეს არ ფარავდენ და არც ახლა ფარავენ თავის მოქმედებას. ბნელეთის მოციქულები და მათაყვანებლები არიან ისინი, ვინც მშრომელ მასსას ყვლეფს, ატყუილებს და ასეთ საშუალებით მის ზურგზე ნავარდობს. ამიტომ ყოველივე ის, რასაც „გრუზია“ სწერს, მართალი იყოს, კომუნისტები ამას უარსყოფდენ. მიუხედავათ ამისა, მუშა ხალხის დაუძინებელი მტრები მაინც თავისას გაიძახიან. თქვენ ამათ მოსთხოვთ მაო, თუ სადაა ეს „შეურყეველი ფაქტები“.

მაგრამ ქართველ სპეკულიანტ-ბანკირების ბანაკს დღეს დავთარი არეული აქვს; ისინი შიშის ჟრუანტელს შეუპყრია. აი ნიშანი, „გრუზია“ სწერს:

„შემდეგ ეჭვს იწვევს ის გარემოება, რომ საბჭოთა რუსეთის წარმომადგენლობა მეტის-მეტად მრავალრიცხოვანია და მისი შემადგენლობა რიცხვით უდრის შემადგენლობას თითქმის ყველა არსებული აქ მისიებსო“.

ჩვენ არ ვიცით, მართლა რა შემადგენლობის იქნება საბჭოთა მისია ჩვენში, მხოლოდ ერთ გარემოებას არ შეიძლება ყურადღება არ მივაქციოთ. გოთუა-ვეშაპელ-გვაზავეებს და იმათ ამყოლ ქართველ ფედერალისტებს კარგათ ახსოვთ ალბათ ის არა შორეული წარსული, როცა საქართველოში მოკალათებული იყვენ გერმანელ, ინგლის-საფრანგეთის და იტალიის იმპერიალისტური ბურჟუაზიის არა მარტო დიპლომატიური მისიები, არამედ საოკუპაციო ჯარებიც. რას ამბობდენ მაშინ გოთუა-გვაზავეები და ფედერალისტები? როგორ უყურებდენ ამ მოვლენას ეს მტრები მუშა-ხალხისა? არა თუ კმაყოფილი იყვნენ, არამედ შუამდგომლობდენ, რომ ის ჯარები აქ დარჩენილიყვენ და ეს სრულიათ ბუნებრივი იყო, ვინაიდან ქართველ სპეკულიანტ-ბურჟუები და იმათი კუდები სწორედ ამ ჯარებში ხედავდენ თავიანთ კლასსიურ ინტერესების უზრუნველყოფას. ახლა [illegible] ამათ კარგათ [illegible]იან, რომ საბჭოთა რუსეთის მისია სულ სხვა საქმეს ემსახურება, რომ ეს მისია სწორედ იმათ ინტერესებს დაიცავს, ვისაც ქართველი მძარცველი კლასები ავიწროვებენ და სტანჯავენ.

დაშნაკელებსა და მენშევიკებს შორის, როგორც ამბობენ, კვლავ გაირბინა შავმა კატამ. ეს სულ ტერიტორიალ გადამიჯვნა-გადმომიჯვნის საკითხია, რომ ორ მმართველ პარტიას შეთანხმება ვერ მოუხდენიათ და ვერც მოახდენენ შემდეგშიაც. დავა ამ ჟამათ განახლდა იმის გამო, რომ საბჭოთა რუსეთმა როგორც მთელი თბილისის გუბერნია, ისე ბათომის ოლქი საქართველოს ტერიტორიათ აღიარა. დაშნაკელთა მთავრობა ამაზე პროტესტს აცხადებს და საბჭოთა რუსეთსა და საქართველოს შორის დადებულ საზავო ხელშეკრულებას თავისთვის მიუღებლათ აცხადებს, რაც მან მოსკოვის მთავრობას აცნობა. მენშევიკების გაზეთები („ბორბა“ და „ერთობა“) ამ ფაქტში ხედავენ ამ უკანასკნელ დროს დამყარებულ მშვიდობიან განწყობილების დარღვევას, და რამდენიმეთ ამაში ისინი მართალი არიან. მაგრამ არ უნდა დაივიწყონ, რომ ამ მხრით არც ისინი არიან უცოდველნი, რომ ტერიტორიალური გაფართოების ჟინით ისინიც არა ნაკლებ შეპყრობილნი არიან. და ეს შემთხვევითი მოვლენა არაა.

საბჭოთა რუსეთში

პარტიული განათლების გეგმა.

გასული წლის ნოემბრიდან კომუნისტურ პარტიაში ახლათ შემოსულ 15.000 ახალი წევრის გასანათლებლათ მოსკოვის რ. კ. პ. კომიტეტმა შემდეგი გეგმა შეიმუშავა:

კომიტეტის დადგენილების თანახმად დაარსდა „მოსამზადებელი კურსები და ორი შემდეგი საფეხურის სკოლა.

პირველი, ე. ი. „მოსამზადებელი კურსი“ გაიმართა მოსკოვის თითქმის ყველა უბანში—სულ 50-70 მდე, დაახლოვებით ერთი თვის კურსით, რომელიც შეიძლება ლექციათ გაიყოს და შემდეგ თემებზე იქნას წაკითხული: ა) პარტიის პროგრამაზე, ბ) მის წესდებაზე, გ) მის ისტორიაზე, დ) საბჭოთა რესპუბლიკის კონსტიტუციაზე და მეურნეობაზე, ე) პროლეტარულ და იმპერიალისტურ პოლიტიკაზე, ვ) პარტიის დამოკიდებულებაზე შუათანა შეძლების გლეხებთან, პროფესიონალურ კავშირებთან და კოოპერატივებთან, და მომენტის ტაქტიკაზე (მაგალ. ყოველივე ტრანსპორტისთვის). და ლექციები უნდა იყოს მეტათ მდაბური და ადვილი გასაგები, ამასთან იმართება სიტყვიერი საუბრებიც. ასეთი კურსის გავლა-შესწავლა პარტიის ყველა მოუმზადებელი წევრისათვის სავალდებულოა. თუ ვინიცობა ვინვე უარს იტყვის, მას საწევრო გადასახადის შეტანის ნება არა აქვს და ამნაირათ იგი წევრის უფლებასაც ჰკარგავს.

ამ მხრით მაინც საქმეს არაფერი აბრკოლებს; მხოლოთ ამ მრავალრიცხოვან კურსებისათვის უფრო ლექტორებას შოვნა სჭირს. აქ საქმეს მიზანშეწონილი სისტემა შველის.

საჭირო ლექციების სრულ კონსპექტს იმუშავებს თვითონ პარტიული კომიტეტი, რომელიც ამ კონსპექტებთან ურთავს აღნიშნულ თემაზე დაწერილ წიგნების ნუსხას, ადგენს მუშათა უნივერსიტეტში მომზადებულ სტუდენტების კადრს და ავალებს მათ, რომ ხსენებულ შკოლებში ლექციები მიცემული კონსპექტებისა და დასახელებული ლიტერატურის თანახმათ ითხოვონ.

ამნაირათ აქ ახალი წევრებიც ემზადებიან, პარტიულ აზროვნება მსოფლმხედველობას ეცნობიან, პარტიულ გზას ადგებიან და იმავე დროს თვითონ სტუდენტებიც პროპაგანდისტ-აგიტატორის როლისთვის იწვრთნებიან.

პარტიულ ცენტრს ამ მიზნით არჩეული ჰყავს ასეთი შკოლების სპეციალისტი ორგანიზატორი, რომელმაც თვალყური უნდა ადევნოს მეცადინეობის მსვლელობას, კანტროლი გაუკეთოს როგორც ლექტორებს, ისე მსმენელთ და შემდეგ ყოველივე ცენტრს მოახსენოს.

იმავე რაიონულ ორგანიზატორებს აქვთ დავალებული მოაწყონ ყოველ რაიონში მოსამზადებელ კურსების გარდა პირველი ხარისხის შკოლა, რომელშიაც გავლილი იქნება ორ კვირეული კურსი. აქ პროგრამა, თუმცა იგივეა, მაგრამ უფრო რთული და ვრცელი, ამასთან უფრო პრაქტიკული ხასიათის, თეორიიდან წაკითხულ უნდა იქნას მოკლეთ მხოლოთ შემდეგ თემებზე: 1) კომუნისტური წყობილება, 2) იმპერიალიზმი, 3) პროლეტარიატის დიქტატურა და სხვა ასეთი. სულ 16 ლექცია, თითო ორ საათიანი.

ყოველ დღე ორი ლექცია დილას და საღამოს. ლექციების შემდეგ უნდა იმართებოდეს საუბარი. ასეთი მეცადინეობა სულ 15—18 დღე. მსმენელთა რიცხვი 50—60 მეტი არ უნდა იყოს. ლექტორებათ იწვევენ უკეთესს ძალებს შეძლების და გვარათ.

დაბოლოს მოსკოვის კომიტეტთან არსდება აგრეთვე მეორე ხარისხის პარტიული სკოლა, სადაც თავს მოიყრის 50—60 მსმენელი ყველა რაიონებიდან ერთ ცენტრალურ სკოლაში.

აქ პროგრამა კიდევ უფრო რთული და ვრცელი უნდა იქნეს, პრაქტიკულ მხარეს, კიდევ მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს, ვინაიდან შკოლას აგიტატორების მომზადება უნდა ჰქონდეს მიზნათ დასახული. მხედველობაში უნდა მიიღონ, რომ აქ კურს-დამთავრებული, როგორც იტყვიან, „სიტყვიდან [illegible] უნდა გადავიდეს“. ეს არის პარტიული განათლების გეგმა მოსკოვში განხორციელებული. ამას გარდა იქ არსებობს სახელმწიფო მაღალი სკოლა—მუშათა უნივერსიტეტები, სადაც ყველას უფლება აქვს მაღალი განათლება მიიღოს.

საზღვარ გარეთ

საყველთაო გაფიცვების მოლოდინში.

ინგლისი. საყველთაო გაფიცვების საკითხი პირველ რიგშია დასმული ყველა მუშათა ორგანიზაციებში. მიზანი ახლოხანს მოსალოდნელი გაფიცვებისა არის აიძულონ ინგლისის მთავრობა შესწყვიტოს პოლონეთ-რუსეთის ომი.

ქალ. ბირმინგამში მოხდა მუშების დემონსტრაცია. დემონსტრანტებმა გამოიტანეს რეზოლიუცია, რომ ინგლისის ხალხმა წინააღმდეგობა გაუწიოს მთავრობის იმპერიალისტურ განზრახვებს. ასევე მოიქცა გემების მუშების კონფერენცია, რომელმაც გამოიტანა საპროტესტო რეზოლიუცია, რომ არ მიაწოდონ სამხედრო იარაღები პოლონეთს.

მღელვარება იტალიაში.

საყველთაო გაფიცვა იტალიაში გრძელდება, სამეურნეო დარგის მუშებმა ააფეთქეს რკინის გზის ხიდი და გვირაბი, დაიკავეს რამოდენიმე სოფელი, საიდანაც გამორეკეს ჯარი და პოლიცია, ყველა საზოგადო დაწესებულებებზე ასწიეს წითელი დროშა.

ნორვეგიის მუშები საბჭოთა ძალა უფლების მომხრეა. ნორვეგიის მუშათა პარტიის კონგრესზე, დიდი უმრავლესობით გავიდა რეზოლიუცია საბჭოთა ძალა უფლების და პროლეტარიატის დიქტატურის შესახებ.

მუდამ გმირულათ მებრძოლ რუსეთს მოსკოვში გაუგზავნეს მისალმების დეპეშა: „ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ პოლონეთი მოკლე ხანში დამარცხდება და ამ დამარცხებით მიუახლოვდებით საერთაშორისო რევოლიუციას.“

კონგრესმა დაადგინა წინადადება მისცეს ნორვეგიის ორ ქარხნის მუშებს არ დაამუშავონ აზოტის სიმჟავე სწრაფ მსროლელ იარაღებისათვის, რომელიც მიმართულია რუსეთელი ამხანაგების წინააღმდეგ.

ავსტრიის მუშები ჩვენს მხარეზეა.

ვენაში მოხდა მრავალ რიცხოვანი დემონსტრაციები, სადაც მუშები მოითხოვდენ ავსტრიის ეკონომიურად დაახლოებას საბჭოთა რუსეთთან. დემონსტრაციაში მონაწილეობდა 150,000 კაცი. დემონსტრანტები მიესალმენ რუსეთის რევოლიუციას.

პარტიული ცხოვრება

შუხუთის თემი (გურია)

12 ივნისს შესდგა კრება კომუნ. „იაჩეიკისა“. დაესწრო 20 კაცი. გასარჩევი იყო საკითხები:

1. მოხსენება დრ. კომიტეტიდან.
2. რეგისტრაცია.
3. პრეზიდიუმის არჩევა.
4. გაზ. საქ. „კომუნისტის“ შესახებ.

კომიტეტიდან მოხსენება გააკეთა ამხ. გ—მ და გააცნო კრებას მისი დადგენილებანი. ამის შემდეგ მოხდა წევრთა რეგისტრაცია. დანარჩენ წევრების რეგისტრაცია მოხდება შემდეგში. მუშაობის სახელმძღვანელოთ არჩეულ იქმნა პრეზიდიუმი 5 კაცისაგან შემდგარი. გაზ. „საქ. კომუნისტის“ შესახებ დადგენილ იქმნა აღმოეჩინოს მას დახმარება და ეხლავე ჩაეწეროს ხელისმომწერლებმა. ჩაეწერა 13-მდი კაცმა. აღსანიშნავია, რომ ამხანაგები სიხარულით და გულდასმით კითხულობენ „საქ. კომუნისტის“ ყველა ნომრებს. საერთოდ კრებას ემჩნეოდა სიდინჯე და საქმისადმი სერიოზულობა. ეს თავდებია უკეთესი მომავლისა. ვუსურვებთ შუხუთელ ამხანაგებს წინსვლას.

ონიძე.

ქ. ლანჩხუთი (გურია)

11 ივნისს შესდგა კრება ლანჩხუთის რაიონის „იაჩეიკების“ წარმომადგენლებისა. კრებამ დაადგინა: აირჩიოს დროებითი ბიურო მუშაობის სახელმძღვანელოთ. ამას გარდა ამ კრებამ გაარჩია საკითხები: 1) მოხსენება გურიის კომიტეტიდან 2) სარეკომენდაციო კომისიის და დროებ. პრეზიდიუმის არჩევა 3) ბიუროს შესახებ 4) გაზ. „საქ. კომუნისტის“ შესახებ. 5) პასუხისმგებელ კორესპონდენტის არჩევა. 6) ალექ. წულუკიძის შესახებ. გურიის კომიტეტიდან მოხსენება გააკეთა ამხ. ი—მდ. და გააცნო კრებას მისი დადგენილებანი. ამის შემდეგ აირჩიეს სარეგისტრაციო კომისია 3 კაცისაგან შემდგარი და პრეზიდიუმი. გადაწყდა შეძენილ იქმნას ბიუროსათვის ბინა, რომელიც დაევალა ერთერთ ამხანაგთაგანს. კრებამ იქონია მსჯელობა გაზ. „საქ. კომუნისტის“ შესახებ და დაადგინა: მიესალმოს მას და ხელი შეუწყოს მის გავრცელებას ხალხში, აგრეთვე აღმოეჩინოს მას მატერიალური დახმარება. გაზეთის გასავრცელებლათ არჩეულ იქმნა სალიტერატურო კომისია. პასუხისმგებელ კორესპონდენტათ აირჩიეს ამხ. კ. ამასთან კრება ადგენს ღირსეულათ შევხვდეთ ალ. წულუკიძის გარდაცვალებიდან 15 წ. შესრულების დღეს. ამ საქმის კარგათ მოწყობა მიენდო პრეზიდიუმს.

ონიძე.

ახალი ამბები

თფილისის საქალაქო საერთო საავათმყოფო კასის გამგეობა იუწყება, რომ კვირას 20 ივნისს, დილის 10 საათზე მუშათა კლუბის შენობაში (პლეხანოვის პროსპექტი 123) დანიშნულია საერთო კრება კასის რწმუნებულთა. დღის წესრიგი შემდეგია: 1) ფულის ანგარიში კასის 15 ივნისამდის. 2) ხარჯთ აღრიცხვა მიმდინარე წლის მეორე ნახევრისა. 3) დახმარების გადიდება კასის წევრთა ცოლებისათვის მშობიარობის დროს და ოჯახის წევრების დასაფლავებისათვის. 4) დახმარების გადიდება მშობიარეთათვის: 5) დახმარების გადიდება მათთვის, ვინც დათხოვნილია დასასვენებლათ და საჭიროებენ ექიმობას სანატორიაში განსაკუთრებული დიეტით. 6 საექიმო დახმარება წევრთათვის. 7. ინსტრუქტორების კ[illegible]სები. 8) მიმდინარე საკითხი.

— კვირას 20 ივნისს, სამედიკო საზოგადოებაში (გეორგიევსკის ქუჩა) დილის 10 საათზე დანიშნულია მომუშავე ფარმაცევტთა პროფესიონალური კავშირის საზოგადო კრება. დღიურ წესრიგში სდგას რთული საკითხი. ვთხოვთ ყველა კავშირის წევრებს დაესწრონ ამ კრებას.

— **ცენტრალური-სტატისტიკური კომიტეტი.** ცენტრალური სტატისტიკური კომიტეტი უკვე შეუდგა 1917 წლის სასოფლო მეურნეობის აღწერის ცხრილის გამოცემას. ამ წიგნში აღნიშნული იქნება ყოველი სოფლის, კომლის და მცხოვრებთა რიცხვი, რომელიც დაყოფილი იქნება ეროვნების მიხედვით. აღნიშნული იქნება სათესი მიწების სამუშაო საქონლის, ძროხების და სხ. რაოდენობა. ამავე წიგნში იქნება საიჯარო მიწების რაოდენობა და სხ. წიგნი აგვისტოში გამოვა.

— საქართველოს მუშათა და გლეხთა ახალგაზდობის კომუნისტური კავშირი სახელმწიფო თეატრში სამშაბათს 22 ივნისს გამართავს ლექციას. ლექციას წაიკითხავს მიხა ცხაკაია შემდეგ თემაზე: საბჭოთა რუსეთის საერთაშორისო მდგომარეობა. საუბარში მონაწილეობას მიიღებენ; ფილიპე მახარაძე, და სხვები. იწვევენ აგრეთვე სხვა პოლიტიკურ პარტიის წარმომადგენლებს საუბარში მონაწილეობის მისაღებათ, დასაწყისი სხდომის 8 საათზეა.

— **სიმინდის თავისუფლად გატანა.** შინაგან საქმეთა სამინისტრომ აფხაზეთის კომისარიატს აცნობა, რომ მთავრობის დადგენილების თანახმად სიმინდის ყიდვა გაყიდვის უფლება რესპუბლიკის საზღვრებში ეძლევა ყველა ქალაქსა და ერობასო.

— დღეს საღამოს 6 საათზე მეორე რაიონის ბიუროს ბინაზე (რუსთაველი) შედგება ამავე რაიონის კულტურულ-განმანათლებელი კომისიის კრება. კომისიის წევრებს ევალებათ გამოცხადდენ ხსენებულ კრებაზე.

დეპეშები

(საქარ. დეპ. სააგ.)

მოსკოვი, ივნ. 14. ც. ა. კ. ბ. ბიულეტენი.

მოსკოვი, ივნ. 16. **სამხედრო ცნობა.** ბერეზინის სათავის რაიონში ჩვენი ნაწილები მტერს სდევნიან. ჟმერინკის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა, რომლებიც მისდევენ უკან დახეულ მტერს, ხელთ იგდეს ქალ. ბრაცლავის ხაზი.

რუმინეთის წყაროებიდან მოსულ უკანასკნელი ცნობების თანახმად ახალი სერიოზული შეტაკება მომხდარა? მუშებსა და ჯარს შორის. მკვდარია 40 კაცი, დაჭრილია 140. ამის გამო მთავრობამ კომუნისტების პარტია გამოაცხადა კანონს გარეშე და განკარგულება გასცა პარტიულ ორგანიზაციათა მოსპობის შესახებ. ამგვარად ბრძოლამ უფრო მწვავე ხასიათი მიიღო.

თეთრგვარდიელთა ჯარების ძირითადი მასა ალაგ [illegible] ვრანგელი კერზონის დიპლომატიურ ნოტების ლოიდ-ჯორჯის ლაპარაკისა და უმთავრესად კი ჩერჩილის ყუმბარების დახმარებით ფიქრობს ზურგს უკან მოექცეს ჩვენ ჯარებს. ეხლა ჩვენ უნდა გავათავისუფლოთ ყირიმი ვრანგელის ჯარებისაგან. ვაი მას, ვინც საქმეს ბოლომდე არ მიიყვანს. ჩვენი მდგომარეობა პოლონეთის ფრონტზე ეხლა დამაკმაყოფილებელია. მაგრამ იმიტომ, რომ ჩვენ შეგვეძლოს ჩვენი შეტევის განვითარება საჭიროა, რომ ფრონტი განუწყვეტლივ საზრდოობდეს, ახლდებოდეს და ღონიერდებოდეს.

ბერეზინაზე ჩვენ დავამარცხეთ მტერი, რომელიც ცხარეთ იგერიებდა ჩვენ შეტევას. კოროსტენის მიმართულებით ჩვენ განვაგრძობთ უკან დახეულ მტრის კოლონათა დევნას და მათ არიერგარდებს ვამარცხებთ. მოწინააღმდეგე უკან დახევის დროს სწვავს რკინის გზის მოწყობილებებს და ანადგურებს დანატოვარ ქონებას. ვინიცისა და ჟმერინკის მიმართულებით ჩვენ მტრის წინააღმდეგობას ვლახავთ და წარმატებით წინ მივიწევთ.

დასავლეთის ფრონტის სამხ. რევ. საბჭომ განკარგულება გასცა კონფისკაცია უყონ ყველა დეზერტირის მათი ოჯახების და დამფარველთა საცხოვრებელს ერთ ნახევარს, თუ ისინი 30 ივნისამდე არ გამოცხადდებიან და მეორე ნახევარის კონფისკაცია უყონ მაშინ, თუ 15 ივლისამდე არ გამოცხადდენ. ორლოვის მაზრის მუშებმა გადასწყვიტეს ამ მძიმე ხანაში იმუშავონ განუსაზღვრელად და არავითარ შემთხვევაში არ დასტოვონ სამუშაო.

სამხრეთ ალბანეთში ეროვნულ მთავრობის წინააღმდეგ აჯანყება ვრცელდება. აჯანყებულებმა ხელთ იგდეს სურსათ-სანოვაგე და სამხედრო მოწყობილობა.

სპარსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი ფირუზი, რომელიც ლონდონში სცხოვრობს, მას შემდეგ რაც სპარსეთში საბჭოთა მთავრობა დამყარდა, მდგომარეობას მეტად სერიოზულად სთვლის.

ბელგიისა და იაპონიის მთავრობებმა გადაწყვიტეს მონაწილეობა მიიღონ კრასინთან ინგლისის მოლაპარაკებაში.

მცირე აზიაში ინგლისის წინააღმდეგ მოძრაობა გრძელდება. მოსულში სერიოზული არეულობაა. არაბებმა ქალაქ ბაზდანეს ესროლეს. ისინი პოლიტიკურ დამნაშავეთა განთავისუფლებას მოითხოვენ.

ინგლისის მუშათა წარმომადგენლები, რომელნიც საბჭოთა რუსეთიდან დაბრუნდნენ ლაპარაკობენ, რომ რუსეთის გაჭირვებულ მდგომარეობის უდიდესი მიზეზი მოკავშირეთა ჩარევა და ბლოკადა არისო. მოითხოვენ ბლოკადის მოხსნასა და სამხედრო საქმეებში ჩარევის თავის დანებებას.

მუშათა მოსკოვი და ინგლისის დელეგაცია.

(დასასრული)

კამენევი. ინგლისის დელეგაციის წევრთა სიტყვები და მათი საპასუხო სიტყვებიც ჩვენი წარმომადგენლების მხრით დასრულდა. მაგრამ ჯერ, სანამ იმ რეზოლიუციაზე, რომელიც აქ არის შემოტანილი, რასმე ვიტყოდეთ, სიტყვას მივცემ იმ სტუმარს, რომელსაც ჩვენ ხშირათ ვხედავდით ჩვენს კრებებზე აქ და რომელზედაც კი ჩვენ ძალიან ცოტა გვსმენია. ამხანაგებო! ჩვენ ვიცით, რომ ოსმალეთში ნაციონალურ ნიადაგზე გლეხებში, იქაურ დემოკრატიაში დიდი აღელვება გამოიწვია ანტანტის პოლიტიკამ, რომელმაც ოსმალეთის სახელმწიფოს მოსტაცა დედა ქალაქი სტამბოლი და რომელმაც დაგლიჯა, დააქუცმაცა ეს სახელმწიფო, და მისი ნაწილები ბურჟუაზიას მისცა საწიწკნათ: აი ამ ნიადაგზე, ანტანტის ამგვარი მტაცებლური, კოლონიალური პოლიტიკის საწინააღმდეგოთ დიდი აღელვება—აღშფოთება ისმის ოსმალეთის ხალხის მხრიდან; და აი ამ პოლიტიკის ნიადაგზე, რომელიც იმავე დროს პოლიტიკაა ყოველი იმპერიალისტური მოძრაობისა, ფართე გლეხური მოძრაობა წარმოიშვა. ამ მოძრაობამ ოლქების მთელი რიგი მოიცვა, თითქმის მთელი ანატოლია

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ყველა ორგანიზაციებს და წევრებს.

ძვირფასო ამხანაგებო! **„საქ. კომუნისტი“** გამოდის „ბრძოლის“ მაგიერ. ის მუშების და გლეხების გაზეთია; იგი როგორც „ბრძოლა“, ისე „საქ. კომუნისტი“ დაიცავს მთელი მშრომელი მასსის ყველა დაჩაგრულთა და შევიწროებულთა ინტერესებს. აშკარაა, რომ თავისი ორგანო თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა ასაზრდოონ., თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა მისცენ მას არსებობის საშუალებანი.

ამხანაგებო მუშებო და გლეხებო! აღმოუჩინეთ თქვენი არსებით ინტერესების დამცველ გაზეთს „საქ. კომუნისტს“ ნივთიერი და ზნეობრივი დახმარება. მიიღეთ ყოველგვარი ზომები მის გასავრცელებლათ ფართო მასსაში, გამართეთ ხელის მოწერა მის სასარგებლოთ. ამით თქვენ უზრუნველ ყოფთ მის არსებობას.

საქართვ. კომუნისტ. ორგანიზაციების დროებ. ცენტრალური კომიტეტი.

ფეხზე დგას, რომელმაც თავისი საკუთარი ლაშქარი შეადგინა და რომელიც ინგლისის, საფრანგეთის და იტალიის ძალების შემოსევას სასტიკ წინააღმდეგობას უწევს. ჩვენ არ შეგვიძლია აქ ამ მოძრაობას დეტალურათ შევეხო და გამოვარკვიოთ მისი აზრი [illegible] ვნელობა. აქ ჩვენ [illegible] პირვანდელ [illegible] ვხედ[illegible] [illegible] ხალ[illegible] [illegible] ყოფა; ამ სახელ[illegible] [illegible] დღეს იბრძვის თავის ძოსისხლე მტრის წინააღმდეგ, როგორც მჩაგვრელი ძალის წინააღმდეგ. და აი ჩვენ გვესტუმრა ამ აჯანყებულ ხალხის არმიის წარმომადგენელი, წარმომადგენელი ამ აჯანყებულ გლეხთა მასსებისა და ამ ოსმალეთის წარმომადგენელს ვაძლევ მე ახლა სიტყვას.

ამხ. ფუადის სიტყვა.

ამხ. ფუადი ამბობს, რომ ის, იმყოფება რა იმ პროლეტარიატის წარმომადგენელთა შორის, რომელიც თითქმის სამი წელია, რაც კაცობრიობის საკეთილდღეოთ იბრძვის, ამ ამბავს ის დიდ ისტორიული მნიშვნელობის მოვლენათ თვლის და ამისთვის ოსმალეთის აჯანყებულ პროლეტარიატის სახელით მხურვალე სალამს მიუძღვნის მას (ტაში). ის ამბობს, რომ ხედავს იმ პროლეტარიატის წარმომადგენლებს, რომელიც მშვიდობიანობის საქმეს საფუძველს უყრის და თავის უსაშინელეს მტერს, იმპერიალისტურ კაპიტალიზმს, ამხობს, იმ კაპიტალიზმს, რომელიც მთელი კაცობრიობის ყოველგვარ უბედურების მიზეზათ უნდა ჩაითვალოს. ორატორი ამბობს, რომ დღევანდელი რევოლიუცია მსოფლიოო პროლეტარიატს აერთიანებს. ორატორი მთელი ოსმალეთის გლეხების და მუშების მდგომარეობას აცნობს კრებას. ანტანტა ნაციონალური ინტერესების მომიზეზებით ოსმალეთს მრავალ ნაწილებათ გლეჯავს და მათ, „თვით გამორკვევის“ პრინციპის სახელით სომხეთს და საბერძნეთს აწვდის საჯიჯგნათ. ალბათ ინგლისის პროლეტარიატმა არ უწყის, თუ რას შვრება მისი მთავრობა ოსმალეთში. წინააღმდეგ შემთხვევაში ის, ინგლისის პროლეტარიატი, უთუოთ ხმას აღიმაღლებდა და პროტესტს გამოუცხადებდა თავის მთავრობის ასეთ პოლიტიკას. ოსმალეთის გლეხთა ნაციონალური მოძრაობის წარმომადგენელს იმედი აქვს, რომ ინგლისის მუშები სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ გადასცემენ ამ ისტორიას, როგორც თავის ხალხს, ისე თავიანთ მთავრობას.

ამხ. ფუალის სიტყვის შემდეგ ამხ. ლოზოვსკი კითხულობს შემდეგ რეზოლიუციას:

რეზოლიუცია.

სრ. რ. ს. ფ. რ. ალ. კ. მოსკოვის მუშათა და წითელ არმიელთა დეპუტატების საბჭოს, ცენტრალური კომიტეტის, პროფეს. კავშირების გამგეობათა და ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების შეერთებული კრება ეგებება რა ინგლისის ტრედიუნიონების მუშათა დელეგაციას, თხოვს მას ინგლისის მთელ პროლეტარიატს გადასცეს შემდეგი:

1) რუსეთის მუშები, რომლებსაც თითქმის სამი წელია, რაც ძალაუფლება ხელთუპყრიათ, იმედოვნებენ, რომ ამიერიდან მშვიდობიან ცხოვრებას შეუდგებიან ისინი, ვინაიდან მათმა მამაცმა გმირმა წითელმა არმიამ დაამარცხა მტერი ყოველ მხრივ: აღმოსავლეთით, დასავლეთით, ჩრდილოეთით და სამხრეთით. რუსეთის პროლეტარიატი ამის შემდეგ უდიდესი და გმირული სიმტკიცით შეუდგა მშვიდობიანი შენების საქმეს. მან თავისი არმიის თითქმის ნახევარი ნაწილი შრომის ფრონტზე გადაიყვანა, მან მთელი თავისი ქვეყანა კომუნისტური „სუბოტნიკებით“ მოფინა, მან მშრომელთა ფართე მასსებში შრომისადმი შეუჩერებელი მისწრაფება განაცხოველა, რაც მხოლოთ მაშინ არის შესაძლებელი, როცა მშრომელნი სიტიდან ან ვოლსტრიტიდან მოვლენილ ბატონების სასარგებლოთ კი არ მუშაობენ, არამედ თავიანთი თავის საკეთილდღეოთ.

2) იმედი, რომ ისინი ამიერიდან მშვიდობიან მუშაობას შეუდგებიან, მათ აუარებელი მსხვერპლის გაღებით მოიპოვეს. მათი სისხლი მდინარებრ იღვრებოდა მრავალ ფრონტებზე, რომელთა სივრცე მრავალ ათასეულ კილომეტრს უდრიდა; ისინი იხოცებოდენ შიმ[illegible] გან, მათ სიცოცხლეს [illegible] მათ ხვრეტდენ [illegible] ლათები [illegible] [illegible] ულმა [illegible] ისი ნავთი ინგლი[illegible] [illegible] იალიზმის ბანდების ხელში იყო, ციმბირი საფრანგეთის, ინგლისის, ამერიკის, იაპონიის აფიცრების და მათი ლაქიების—ჩეხოსლოვაკების ფეხ-ქვეშ იყო გათელილი. დონეცის სამთამადნო რაიონი მეფის იმ გენერლის დენიკინის კლანჭებში გმინავდა, რომელიც იმავე დროს ლოიდჯორჯისა და გოფმანის მარჯვენა ხელს წარმოადგენდა.

3) კისერზე ბლოკადის მაყურჭ-გადაცმული, სათბობ და ნედლ მასალას მოკლებული, გალატაკებული და დაფლეთილი საბჭოთა რუსეთის რესპუბლიკა მთელი თავისი არსებობის დროს განუწყვეტელ ბრძოლას აწარმოებდა და თავს იცავდა. ბრძოლა იყო მეტათ მძიმე და ცხოვრება მეტათ განაწამები უმთავრესათ იმიტომ, რომ მეფის ჯალათებს ზურგს ინგლისის და საფრანგეთის ჯალათები უმაგრებდენ. ინგლისის მთავრობა, რომელიც მისივე სისხლში ახრჩობს ირლანდიის ხალხს, რომელიც ცოცხლათ აწვენს კუბოში ასეულ მილიონობით ინდოეთელებს, რომელიც განუწყვეტლივ ხვრეტს ეგვიპტელ მეამბოხეთ, მთავრობა, რომელმაც თვისი მოსამსახურეების და საფრანგეთის კოლონიების მონათა ხელით მოახრჩო უნგრეთის პროლეტარული რევოლიუცია; რომელმაც სიკვდილით ათასობით დასაჯა უნგრეთის მუშები, რომელმაც თავს მოახვია ავსტრია-გერმანიას ვერსალის საზავო პირობები, რაც ათასჯერ უფრო მდაბალია, ვიდრე ბრესტ-ლიტოვსკის ზავი; მთავრობა, რომელმაც გერმანიის ამხედრებულ პროლეტარიატს ტყვიები დაუშინა; რომელიც თავის ქვეყანაში მუშათა მოძრაობას თავისივე ხელით ახრჩობს, აი ეს მთავრობა მხარს უჭერდა რუსეთში თეთრგვარდიელებს, აწყობდა ჩვენს ქვეყანაში ამბოხება-შეთქმულობას და მას რუსეთის პროლეტარისა და გლეხის წინააღმდეგ მიმართულ ბრძოლის ყველა სადავეები ხელთ ეპყრა, მას ედება კისრათ პასუხისმგებლობა ყველა იმ დანაშაულობაში, რომელთა მსგავსი თვით მეფის თვითმპყრობელობის დროსაც კი იშვიათათ ხდებოდა.

4) წითელმა არმიამ დაამარცხა თავისი მოპირდაპირეები, გაარღვია გარემოცული ზღუდე-ბლოკადა და ინგლისის დელეგაციის ჩამოსვლა ჩვენში შესაძლებელი გახდა. მაგრამ სწორეთ ახლა, როცა რუსეთის პროლეტარმა ხმალი გუთნათ გადაჭედა, მზადდება ახალი, კიდევ უფრო დიდი ინტერვენცია. ანტანტამ უკვე აუშვა გაცოფებული ძაღლი ბურჟუაზიული პოლონეთისა; მან უკვე მოგვისია რუმინია და ფინლიანდია; ინგლისის სამხედრო გემები მძიმე ზარბაზნებით აღჭურვილნი ბალტიის ზღვაში უკვე შემოცურდენ. და სწორეთ იმ დროს, როცა ინგლისის ოფიციალური დიპლომატია თავაზიანათ ემუსაიფება საბჭოთა მთავრობას საზავო ხელშეკრულებაზე, ის მახვილს ლესავს, რომ რუსეთის პროლეტარიატს იგი ზურგში ჩასცეს.

5) რუსეთის მუშები, ამაში ჩვენ არავითარი ეჭვი არ შეგვაქვს, კვლავ მტრად აქცევენ ბურჟუაზიულ ურდოებს, სულ ერთია პოლონეთის ლეგიონებისაგან ან საფრანგეთის შავ კანიანი ახალშენის სალდათებისაგან იქნებიან ისინი შემდგარნი თუ ინგლისის ლეიტენანტებისაგან ან ამერიკის მფრინავებისაგან ან კიდევ მეფის სხვა რომელიმე ხროვისაგან. ჩვენ კვლავ ხელთ ვიღებთ თოფს, რადგან კაპიტალისტური მთავრობები მოსვენებას არ გვაძლევენ, სიცოცხლეს გვიმწარებენ, ვინაიდან მათ არ ჰსურთ ჩვენ ჩვენი თავისთვის ვიმუშავოთ და არა კაპიტალისტებისთვის. მაგრამ, როცა ამის გამო სისხლი ისევ მდინარებრ დაიწყებს დენას და ფაბრიკა-ქარხნების მუშაობა ისევ შეწყდება, ამის პასუხისგება მხოლოდ იმპერიალისტურ ავაზაკთ დაატყდებათ თავს.

6) საფრანგეთის ბურჟუაზიული მთავრობა უკვე ემზადება იმისთვის, რომ შრომის საყოველთაო კონფედერაცია დახუროს, რომელშიაც საფრანგეთის ყველა პრო[illegible] [illegible] ული პარტიეის თოი[illegible] [illegible], ყველას სოციალისტების საწინააღმდეგო ბრძოლისათვის მოუწოდებს. ბრიტანიის მუშების ბედი საცოდავ მონათა ბედს დაემსგავსება, თუ რომ ისინი საშუალებას მისცემენ მტრებს, რომ ამათ საბჭოთა რუსეთის სოციალისტურ რესპუბლიკას, ამ საერთაშორისო პროლეტარიატის უმთავრეს ორგანიზაციას კვლავ მძიმე ჭრილობები მიაყენონ.

7) ამიტომ ინგლისის პროლეტარიატისათვის, ამ პროლეტარულ არმიის უუძლიერეს ერთ-ერთ რაზმთაგანისათვის პატივსა და ვალს შეადგენს, მეომრის ძმურ მოვალეობას წარმოადგენს, რომ მან მხარი დაუჭიროს საბჭოთა რუსეთის რესპუბლიკას. ეს მხარის დაჭერა, რაც იმავე დროს თავდაცვას შეადგენს ინგლისის მუშებისათვის „თავიანთ“ კაპიტალისტების მხრით თავდასხმისაგან, უნდა შეიცავდეს არა თანაგრძნობის ლამაზ სიტყვებში გამოთქმას, არამედ მასსის რევოლიუციონურ მოქმედებას, რომელსაც კაპიტალის უღლის კისრიდან ჩამოგდება აქვს მიზნათ დასახული.

8) საბჭოთა რესპუბლიკის იდეამ გზა გაიკაფა მთელ მსოფლიოში და ახლა მშრომელთა მასსა ყველგან ინსტიქტიურად ამ ლოზუნგით გამოდის. მთელ ქვეყნიერებაზე ძველ წინამძღოლთა, ლიდერთა წრეებში ერთგვარი დანაწილება ხდება. ამ ძველი წინამძღოლების უმეტესმა ნაწილმა ბურჟუაზიულ დემოკრატიისადმი ძველი რწმენა შეირჩინა და ამის გამო მას აღარ ესმის, რომ თანასწორობა და თავისუფლება არაა იქ, სადაც კერძო საკუთრების უფლება მიწაზე, ფაბრიკებზე, ქარხნებზე და სხვა ჯერ კიდევ არ გაუქმებულა. იქ მხოლოდ თვალთმაქცური ერთობაა გამაძღარისა და მშიერის, კერძო მესაკუთრისა და ბოგანოსი, მშრომელისა და მუქთახორის. ჩვენ გვრწამს, რომ ინგლისის მუშათა კლასი იპოვის თავის თავში ძალას, რომ მტრისგან მეგობარი გაარჩიოს, რომ გაბედული ბრძოლის გზით პროლეტარიატის დიქტატურამდე მივიდეს.

გაუმარჯოს ინგლისის რევოლიუციას!

გაუმარჯოს ინგლისის საბჭოთა რესპუბლიკას!

გაუმარჯოს საერთაშორისო პროლეტარიატის დიქტატურას!

რეზოლიუციას 7-ის გარდა, რომლებმაც თავი შეიკავეს, ხმა მისცა ყველამ. წინააღმდეგი არავინ იყო.

პროვინციის ცხოვრება

შუხუთის თემი. იყო დრო, [illegible] თა[illegible] შუხუთი წარმოადგენდა სოციალ-დემოკრატიის მიუვალ ციხე-სიმაგრეს. ბატონობდა ერთი მიმართულება, ერთი აზრი, რადგან სხვა მაშინ არც კი არსებობდა. აღარ იყო კრიტიკა, კონტროლი სხვა პარტიული ორგანიზაციებიდან. ასეთი მდგომარეობით კიდეც ამაყობდენ შუხუთის სოც. დემ., მაგრამ ნათქვამია, ციხე შიგნიდან გატყდებაო, და აქაც ასე მოხდა. გასული წლის მაისში თვით სოციალ-დემოკრატიულ ორგანიზაციას ჩამოსცილდა ერთი ჯგუფი, რომელმაც დააარსა ცალკე კომუნისტური „იაჩეიკა“. ამას არ ელოდა აქაური მენშევიკები და ამიტომ ამ მდგომარეობამ ისინი დიდათ შეაშფოთა. ჩვენი მუშაობა თანდათან ფართოვდებოდა. დაიწყო მასსიური დევნა არა მარტო შუხუთში, არამედ სხვაგანაც. კომუნისტები დაატუსაღეს. ეგონათ ბოლო ელება კომუნისტებსო, მაგრამ მოსტყუვდენ. ჩვენი ამხანაგები ხელახლა თავს იყრიდენ და იმუშავებდენ მუშაობის მომავალ გეგმას. ამას მოუსწრო ჩვენი პარტიის ლეგალიზაციამ და დღეს შესაძლოა კიდევ უფრო გაძლიერება ჩვენი მიმდინარეობისა.

შუხუთელი.

ს. სამიქაო. სამიქაოს საზ. კომუნისტური ბიურო მოთავსებულია უმაღლ. დაწ. სასწავლებლის შენობაში. ბიურო ღიაა სად. 4—8 ს. ძველი წევრების რეგისტ. მოთავდა, ახლების ჩაწერა გრძელდება.

კვირას, 13 ივნისს, სარ. ბიუროს ხელმძღვანელობით იყო მოწვეული სოფ. ბულვანის, გუგუნაყათის, ქოლობნისა და [illegible] და სხვა.

დაარსდა სარეგისტრაციო ბიურო, რომელიც მოქმედებას შეუდგა.

ვანო კვანტალიანი.

წერილი სიღნაღიდან

14 ივნისს, ქ. სიღნაღში შესდგა სიღნაღის მაზრის მოწინავე ამხანაგების თათბირი. თათბირზე ამხ. მ. ილაპარაკა თანამედროვე მომენტზე. დღიურ საკითხში აგრეთვე შემდეგი კითხვები დაისვა: 1) დროებითი სამაზრო ბიუროს არჩევა, 2) ბინის შოვნა სიღნაღში ბიუროსთვის, 3) პასუხმგებელი კორესპონდენტი, 4) გაზ. „საქ. კომუნისტის“ გავრცელება მაზრაში, 5) ახლო მომავალში მოწვევა სიღნაღის მაზრის პასუხისგებელი ამხანაგების სათათბიროდ, 6) ორგანიზაციის მოწყობა სოფლად და რაიონებში.

ყველა კითხვებზე კრებამ შესაფერი დადგენილება გამოიტანა და აირჩია სამი ამხანაგი დროებითი ხელმძღვანელ ბიუროში.

სიღნაღის მაზრის პასუხმგებელი ორგანიზატორი **მოსე ვარამაშვილი.**

მისალმებანი

სალამი „საქ. კომუნისტს“.

ჩვენ, შულავერის რაიონის მუშები და გლეხები მხურვალე სალამს ვუძღვნით მუშებისა და გლეხების გაზეთს „საქართველოს კომუნისტს“ და ვუსურვებთ მას სრულ გამარჯვებას. ჩვენ მუშები და გლეხები ვიმედოვნებთ, რომ პროლეტარული გაზეთი „საქ. კომუნისტი“ მთელი თავისი ენერგიით დაიცავს საქართველოს მუშებისა და გლეხების ინტერესებს. ჩვენ კი მთელის ჩვენის ძალღონით დავეხმარებით ჩვენს პროლეტარულ გაზეთს და ყოველთვის მხარს დავუჭერთ კომუნისტურ პარტიას ბოლშევიკებისას.

შულავერის რაიონის მუშები და გლეხები.

კომუნისტური სალამი გაზ. „საქართველოს კომუნისტს“

გამარჯვება გაზეთ „საქ. კომუნისტს“, გამარჯვება მის იდეისთვის წამებულ ამხანაგებს. ჩვენ ღრმათ გვწამს, რომ კომუნისტურ იდეას შესაფერისათ აქვს ფესვები გადგმული ჩვენ მშრომელ მუშებში და გლეხებში. ჩვენ კიდევ ვეცდებით დაუღალავად ვიშრომოთ კომუნიზმის იდეის საბოლოოდ განსახორციელებლად.

სიღნაღის მაზრის გლეხები.

[illegible] კომუნისტს“.

ჩვენ მუშები და გლეხები მივესალმებით გაზეთ „საქართველოს კომუნისტს“ და ვუსურვებთ მას ბრწყინვალე მომავალს, გაუმარჯოს მუშებისა და გლეხების კომუნისტურ პარტიას.

ოპრეთსკის რაიონის მუშების და გლეხების მინდობილებით [illegible] ჯავახო[illegible]

სალამი „საქ. კომუნისტს“ და მის სვეურთ. [illegible] მისია და [illegible] ასრულ[illegible] ობას.

ბროსსე.

სოფ. ნაგომრის (გურია) კომუნის[illegible] რი პარტიის წევრები სალამს უძღვ[illegible] გაზეთ „საქ. კომუნისტს“ და უსურვ[illegible] რომ თავისი წითელი დროშის ქვეშ მოეკრიბოს ჩვენი ქვეყნის მშრომე[illegible] ხალხი.

ნაგომრელი მუშა.

ჩვენ, ჰანჭათის კომუნისტური პა[illegible] ტიის წევრები მივესალმებით გაზეთ „[illegible] ქართველოს კომუნისტს“ და მის თან[illegible] შრომლებს, ვიმედოვნებთ, რომ ერთხ[illegible] აწეულ წითელ დროშას მიიტანენ [illegible] ქმის ქვეყანაში შეურყევლათ. დღ[illegible] ლა მშრომელმა უნდა დააფასოს სი[illegible] ლით მოპოვებული სიტყვისა და [illegible] ვის თავისუფლება. გაუმარჯოს საერთ[illegible] შორისო პროლეტარიატს, გაუმარჯ[illegible] კომუნიზმს!

ამხ. მინდობილობით მუშა ა. დუმბა[illegible]

[illegible] მუშათა შელახულ უფლებებს. გისურვე[illegible] წინსვლას, გისურვებთ რომ წითე[illegible] დროშა, რომელიც მაღლა გიჭირა[illegible] ხელში, არ დაგეხაროთ. ყველა ამხანა[illegible] ვალდებულია გაავრცელოს გაზ. „საქ[illegible] კომუნისტი“ და გაუწიოს მას დახმარ[illegible] ბა. ჩვენ, ლანჩხუთელი ამხანაგები, [illegible] ფრთოვანებული გაზეთის გამოსვლი[illegible] მთელი ჩვენი ენერგიით ხელს შე[illegible] წყობთ მის მატერიალურ უზრუნველყ[illegible] ფის საქმეს და ვეცდებით გავავრცელ[illegible] ის ადგილობრივ გლეხკაცობაში. მე[illegible] რათ წინ ამხანაგებო! მუშათა განთა[illegible] სუფლება თვით მუშათა საქმეა!

ლანჩხუთის იაჩეიკების რაიონული [illegible] თბირის სახელით **ონიძე.**

გაზეთ «საქ. კომუნისტის» ფონდი.

გაზ. „სლოვოზე“ მომუშავეებისა[illegible] 845 მან.

ს. მეტეხიდან ქ-ნ ნ. ი. იაშვილ[illegible] გან 100 მან.

სოფელ სადმელის საზოგადოების [illegible] კითხველოს გაზ. „საქ. კომუნისტი“ უწერა ერთი თვით შიო ლობილაძე[illegible] ჯავადოვისაგან 15 მანეთი.

თიფლისის კომუნისტური ორგან[illegible] ციის პირველი რაიონის ბიურო მო[illegible] სებულია ჩერქეზოვის ქუჩაზე 135. დაც პლეხანოვის სამკითხველოა.

ბიურო ღიაა საღამოობით 5—7 საათამდე.

თბილისის კომუნისტური ორგან[illegible] ციის მეოთხე რაიონის ბიურო დ[illegible] ბით მოთავსებულია რუსთაველის [illegible] გომში, სადაც სწარმოებს ახალი წ[illegible] ბის ჩაწერა და ძველი წევრების რ[illegible] ტრაცია. ბიურო ღიაა დილის 10 [illegible] თიდან ნაშუადღევის 1 საათამდე დ[illegible] ღამოს 4 საათიდან 7 საათამდე.

ამხანაგების საყურადღებოთ

მეორე რაიონის ს. კ. პ. ბი[illegible] დროებით გადავიდა ტატიანის [illegible] დან რუსთაველის სადგომში. მიღებ[illegible] გელ დღე დილის 10 საათ.—12 [illegible] თამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

მესამე რაიონის ს. კ. პ. [illegible] დროებით მოთავსებულია რუსთ[illegible] სადგომში, სადაც სწარმოებს [illegible] და ძველი წევრების რეგისტრ[illegible] ბიურო ღიაა დილის 10 ნახ. სა[illegible] ნაშუადღევის 1 ნახ. საათამდის დ[illegible] 5 ნახ საათ. 7. ნახ. საათ.

დიდი ვანქის ქ. № 3. სტამბა ყოფ. „ეკონომია“